

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

685.3

Szerző:

Cím: *A cipő ára*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.
(Helv)

1920 729
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

A cipő ára.

Miért drága a cipő? — A suszteriparművész. — Külföldi anyag beszerzési nehézségei. — A szegény ember nem vesz cipőt. — A gazdagok luksusza. — Bőruzsora. — Illegitim kereskedők. — Mennyit keres egy segéd?

Az egyes közszükségleti cikkek ára a legutóbbi hónapok alatt kétségtelenül meghatványozódott, azonban a fogyasztóközönség fizetőképességét az élelmiszerek már elviselhetetlen áremelkedésén felül a legjobban a szédületes karrier teszi próbára, amit mostanáig a cipő ára csinált. Ma a legközönségesebb gyári cipő is 650—1000 koronába kerül és az elsőosztályú mesterek szalonjaiban a mérték szerint rendelt cipőért két-háromezer koronát, sőt még többet is elkérnek. Tudunk esetet arra, hogy egy ilyen üzletben egy cipőtalpalásért ezernégyszáz koronát számítottak fel. Érdekesnek tartottuk, hogy ennek a hallatlan cipődrágaságnak az okai iránt érdeklődjünk.

Legelőbb is az egyik belvárosi elsőrangú üzlet szalonját kerestük fel, ahol azonban a tulajdonos érdeklődésünkre minden ebbe a szakmába vágó fölvilágosítást megtagadott: — Én nem vagyok cipész — mondotta büszkén — hanem iparművész. Nekem a cipészipartestülethez nincs semmi közöm. Tessék egy suszternél érdeklődni!

Ott hagytuk a Kaplony-utcai „suszter-iparművészt” azzal a szándékkal, hogy az ipartestületnél érdeklődni fogunk iránta. Előbb azonban ellátogattunk egy Kossuth-utcai cipőüzletbe. Itt már szívesebben adtak felvilágosítást. A cipődrágaságának oka szerintük elsősorban az anyaghiány. Belföldi anyag alig van, a külföldit pedig csak drágán és nehezen, csempészetten és lánckereskedők útján lehet beszerezni. A talpbőr Olaszországból, a finomabb felsőbőrök, különösen a lakkbőr, Angliából kerül hozzánk, a behozatal nehézségei horribilisan drágítják meg

a rossz valutánk mellett amugy is méregdrága anyagot. A talpbőr kilója 350—360, a felsőbőr quadrátja 170—290, a lakkbőrre 300—350 koronába kerül, egy férficipőre 3, egy magas női cipőre négy és fél quadrát felsőbőr kell, — a segéd egy pár cipő összeállításáért 200—300 koronát, a felsőrészkészítő pedig 70—80 koronát kap. Ilyenformán egy cipő ma a mester harminc százalékos hasznával együtt bízzást meghaladhatja az 1400 koronát. De kapható cipő már 600 koronától kezdve is, csak hogy a közönségnek ez a raktári ár *nem kell*. A szegény, középsorsu emberek ma *egyáltalán nem vásárolnak cipőt*, mert még a raktári árakat sem képesek megfizetni. A cipővásár ma kizárólag a gazdagok — elsősorban a háborús gazdagok — *fényűzése*. Ezek szabják a cipőpiacon is az irányárakat, alacsonyabb munkabér mellett készült közönséges cipő 973 koronába kerülne a mesternek, amilyen a közönséges raktári áruval be nem érik, *hez azonban hozzá kell adni a mester 30 százalékos jutalékát*, ami igazán nem sok, ha az anyag-*beszerzés nehézségeire és a sok utánijárásra gondolunk*. A cipő tehát a fogyasztóhoz a legjobb esetben 1254 korona 90 filléres áron kerülhetne.

Ellátogattunk a cipészipartestülethez is, ahol *Adám György* ipartestületi titkártól kértünk kabér felvilágosítást. Szerinte a cipődrágaság oka el-*első sorban a bőruzsora*, amit a bőrforgalom *szádest nem tartják be s a segédeknek 250—300 koronát is fizetnek egy pár cipő összeállításáért* mert a legvadabb spekulációnak nyitott *szabad* Ezeket a luxuscipészeket, „suszter-iparművészet” utat. A spekulánsok elve, hogy az ár *hosszaket*, a cipészipar igazi parazitáit, akik a kon-*hasznat, amit el nem adnak*. Felhalmozzák azjunkturák kihasználásával a cipésziparnak lel-*kiismeretlenül ártnak, földözi az ipartestület is* nyiséget a piacra, hogy azon hallatlan *uzsora-s küzd érte, hogy ezeket a testületből ki is vesse* áron tudjanak. Nem igaz, hogy nincs anyag, *De ma mégis ezeknek vannak elsősorban fo-* rengeteg fölhalmozott bőr van raktározva. A *gyasztók, a kisiparosok helyzete pedig napról-* napi pészipartestület csak a múlt héten foglaltatott *knapra válságosabbra fordul*...
150 bál — két és fél vagon — talpbőrt, amit *Fabank* raktározott el. Nyersanyag van bőve-*titkárja*. Még tegyük egy rövid számítást. Ha *ittthon is, csak hogy az a baj, hogy a gyárak egy* cipészegéd a kollektív szerződés betartása *szembeni* miatt nem dolgozhatnak, *ugy, hogy va* esetén egy pár cipő összeállításáért csak 160 *koronát kap, akkor a keresete napi 8 órai, tehát* heti negyvennyolc órai munkaidő mellett; *minimálisan* hetenkint csak négy pár cipő elkészíté-

koznak az illegitim kereskedéssel, láncolással. Ilyen körülmények között a cipő anyaga oly drága, s olyan nehezen szerezhető be, hogy az ilyen anyaghoz nem juthat kisiparos, mert a fogyasztóközönség az így készült cipőárat nem tudja megfizetni s a cipésziparosság kilencvenöt százaléka ma anyag- és fogyasztó hiányában nem dolgozik, munka nélkül lézeng s a kisiparos egészen tönkre megy.

Legalacsonyabb árszámítás mellett egy cipőhöz kell három quadrát felsőbőr; 120 K-val számíva quadrátját, ez 360 K-át tesz ki. Egy kiló talp 350 korona. Bélésvászon 30 K, közbőr 10, felsőrészkészítés 40, aljamunkabér 160, káposcs, karika, fűző, faszeg 23 korona. E számítás szerint tehát a legolcsóbb anyagból a leg-*alacsonyabb munkabér mellett készült közönsé-* ges cipő 973 koronába kerülne a mesternek, am-*ilyen a közönséges raktári áruval be nem érik,* *hez azonban hozzá kell adni a mester 30 százalé-* kos jutalékát, ami igazán nem sok, ha az anyag-*beszerzés nehézségeire és a sok utánijárásra gon-* dolunk. A cipő tehát a fogyasztóhoz a legjobb *esetben 1254 korona 90 filléres áron kerülhetne.*

A valóságban azonban az anyag ára is, a mun-*ka béré is* magasabb. Az elsőosztályú mesterek *szádest nem tartják be s a segédeknek 250—300 ko-* ronát is fizetnek egy pár cipő összeállításáért *mert a legvadabb spekulációnak nyitott szabad* Ezeket a luxuscipészeket, „suszter-iparművésze-*zet* utat. A spekulánsok elve, hogy az ár *hosszaket*, a cipészipar igazi parazitáit, akik a kon-*hasznat, amit el nem adnak*. Felhalmozzák azjunkturák kihasználásával a cipésziparnak lel-*kiismeretlenül ártnak, földözi az ipartestület is* nyiséget a piacra, hogy azon hallatlan *uzsora-s küzd érte, hogy ezeket a testületből ki is vesse* áron tudjanak. Nem igaz, hogy nincs anyag, *De ma mégis ezeknek vannak elsősorban fo-* rengeteg fölhalmozott bőr van raktározva. A *gyasztók, a kisiparosok helyzete pedig napról-* napi pészipartestület csak a múlt héten foglaltatott *knapra válságosabbra fordul*...
Körülbelül ezeket mondta az ipartestület *titkárja*. Még tegyük egy rövid számítást. Ha *ittthon is, csak hogy az a baj, hogy a gyárak egy* cipészegéd a kollektív szerződés betartása *szembeni* miatt nem dolgozhatnak, *ugy, hogy va* esetén egy pár cipő összeállításáért csak 160 *koronát kap, akkor a keresete napi 8 órai, tehát* heti negyvennyolc órai munkaidő mellett; *minimálisan* hetenkint csak négy pár cipő elkészíté-

A drágaságot fokozza, hogy a gyárak is foglal

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

sét véve számításba, hetenkint 640, havonta 2560, tehát évente harmincezerhatszázhusz korona. De az ipartestület titkárja is elismerte, hogy a luxuscipészeknek dolgozó segédek egy cipőért 300 koronát is kapnak. Ebben az esetben pedig egy cipészsegéd a fenti számítás szerint évente *ötvenhátezerhatszáz* koronát keres.